

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ πατρὸς

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱός, ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων, ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι! Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ εὐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐ-

τόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατήρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας· καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθώμεν, ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὐρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱός αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν. Καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν, ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα· Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτόν ἀπέλαβεν. Ὁργίσθη δέ, καὶ οὐκ ᾔθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· Ἴδου τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολὴν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμά, σὰ ἐστίν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὐρέθη (Λουκ. ιε' 11-32).

1. Εἰσαγωγή

Η παρούσα διήγηση βρίσκεται στο 15^ο κεφάλαιο του κατά Λουκά Ευαγγελίου, και περιέχει τρεις παραβολές. Τις διηγήθηκε ο Χριστός στους Γραμματεῖς και Φαρισαίους, ως απάντηση στις μεμψιμοιρίες τους, ὅτι συναναστρέφεται με ὅλους τοὺς αμαρτωλοὺς που Τον πλησιάζουν (τελώνες κ.λ.π), ἀκούνε τον λόγο Του και τρώνε μαζί Του, θέλοντας να τονίσει ὅτι οἱ ἄρρωστοι (δηλ. οἱ αμαρτωλοί) ἔχουν ἀνάγκη γιατροῦ και ὄχι οἱ υγιεῖς. Οἱ τρεῖς αὐτές παραβολές εἶναι :

πρώτη, του χαμένου προβάτου (που ο καλὸς τσοπάνος αφήνει τα 99 πρόβατα και ψάχνει να βρεῖ το χαμένο 100^ο ,

δεύτερη, της χαμένης δραχμῆς και

τρίτη, η παραβολή του Ασώτου υιού.

Με τις παραβολές Του αυτές, ο Κύριος υποδηλώνει κατ' αρχάς την Θεϊκή Του ιδιότητα, ενώ στην συνέχεια φανερώνει την μεγάλη Του αγάπη για τον άνθρωπο και αποκαλύπτει τον λόγο για τον οποίο ήλθε στη γη. Είναι ο φιλεύσπλαχνος Θεός, ο οποίος μας δημιούργησε, αλλά και ο στοργικός Πατέρας, που δεν εγκατέλειψε τον άνθρωπο στην απώλειά του και στην κατάντια του, αλλά ήλθε για να τον αναζητήσει μέσα στην πτώση του για να τον ανασύρει από αυτή. Πράγματι, **«Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου»**, ήλθε στη γη και έγινε άνθρωπος **«τοῦ ζητῆσαι (για να αναζητήσει) καὶ σῶσαι (και να σώσει) τὸν ἀμαρτωλὸν (άνθρωπο)»**

Παράλληλα, μέσα από τις παραβολές αυτές, και κυρίως με την παραβολή του Ασώτου, προαναγγέλλεται η **επιστροφή στον Θεό των Εθνών και η απομάκρυνση των Ισραηλιτῶν** από Αυτόν. Με την αλληγορική ερμηνεία της παραβολής, τα Ἔθνη ἀλληγοροῦνται στο πρόσωπο του Ασώτου, ενώ οι Ισραηλίτες στο πρόσωπο του πρεσβύτερου υιού. Ἐτσι, σαν τον πρεσβύτερο υἱό της παραβολής, οι Εβραῖοι ἐπρόκειτο να σκανδαλιστοῦν, βλέποντας την επιστροφή των Εθνῶν και την συμμετοχή τους στην ευωχία της θείας χάριτος και σωτηρίας (δηλ. στο μεγάλο Δείπνο της Βασιλείας του Θεού). Τα Ἔθνη, ὅπως ο νεώτερος υἱός, για αἰῶνες ἦσαν μακριά από την πατρική οἰκία, ενώ οι Ισραηλίτες, ὅπως ο πρεσβύτερος υἱός ἦσαν πάντα, φαινομενικά κοντά στον Θεό-Πατέρα. Τελικά οι Ισραηλίτες, φαίνεται να μένουν ἔξω από την Βασιλεία του Θεού, ὄχι λόγω κάποιας τιμωρίας από τον Θεό, ἀλλὰ ἐπειδὴ οι ἴδιοι δεν θα θελήσουν να εἰσέλθουν και να συμμετέχουν στο Μεγάλο Δείπνο, ἐξαιτίας του ἐγωῖσμοῦ τους και της ἐλλείψεως συγχωρητικότητας.

2. Οι παραβολές, τρόπος αποκαλύψεως ἀλλὰ και αποκρύψεως θείων ἀληθειῶν

Η σημερινή ευαγγελική διήγηση είναι μια **παραβολή**. Ο Χριστός στην δημόσια διδασκαλία του χρησιμοποιεῖ ευρύτατα την **μέθοδο της παραβολής** προκειμένου να διδάξει μεγάλες ἀλήθειες.

Οι παραβολές ἦταν συνήθως σύντομες διηγήσεις, παρμένες από την καθημερινή, κυρίως ὁμως από την αγροτική ζωή, με τις οποίες ο Κύριος προσπαθοῦσε να διδάξει μεγάλες μεταφυσικές ἀλήθειες. Το βαθύτερο θεολογικό νόημα κάθε παραβολής, δεν ἦταν ἐξαρχῆς προφανές. Σε ὅσους από τους μαθητές ἢ ἀκροατές ἔδειχναν περισσότερο ενδιαφέρον, ο Χριστός ἦταν διατεθειμένος να κάνει βαθύτερες και λεπτομερέστερες ἀναλύσεις. Ὅσοι ὁμως ἔδειχναν ἀδιαφορία, παρέμεναν στην προφανή ἐπιφανειακή ερμηνεία της διηγήσεως, χωρίς να ἐμβαθύνουν στο **βαθύτερο σωτηριολογικό μήνυμα** της παραβολής. Ἐτσι λοιπόν, οι παραβολές λειτουργοῦσαν διπλά. Σε ὅσους εἶχαν δίψα να καταλάβουν βαθύτερες θεολογικές ἀλήθειες, οι παραβολές τις ἀποκάλυπταν και τις ἀπλούστευαν. Σε ὅσους ἔδειχναν ἀδιαφορία, τις ἀπέκρυπταν, μένοντας σε μια ἐπιφανειακή νατουραλιστική ερμηνεία.

3. Στο πρόσωπο του Ασώτου διεκτραγωδεῖται ὅλο το δράμα της

αποστασίας του ανθρώπου από το Θεό.

Η παραβολή του Ασώτου[1] είναι μια πιστή εικόνα της περιπέτειας των σχέσεων του ανθρώπου με στο Θεό, γιατί εκφράζει όλη την τραγικότητα της ζωής του, που είναι συνήθως μια αδιάκοπη **αποστασία/απομάκρυνση** από το Θεό.

Η «αποδημία» του Ασώτου σε **μακρινή χώρα** για την οποία μιλάει το Ευαγγέλιο, είναι η **αμαρτία**. Αμαρτία στα αρχαία Ελληνικά, σημαίνει αστοχία. Η αποδημία λοιπόν του Ασώτου, είναι η αποτυχία του να κρατήσει την ύπαρξή του ενωμένη με το Θεό-Πατέρα.

Ο άνθρωπος σε κάθε εποχή, έχοντας βγάλει το Θεό από το κέντρο της ζωής του και έχοντας τοποθετήσει τον εαυτό του, θεωρεί συνήθως την **υποταγή του στο θέλημα του Θεού ως δουλεία**, ενώ βλέπει την **ανυπακοή του, ως ζωή ελευθερίας**. Εδώ, έγκειται όμως η τραγικότητά του. Γιατί παθαίνει το ίδιο, που παθαίνει ένα έμβρυο όταν ξαφνικά αποσπασθεί από το μητρικό σώμα. Αποκόπτεται από την πηγή τροφοδοσίας του, νεκρώ-νεται και πεθαίνει. Έτσι, και **ο άνθρωπος όταν χωρισθεί από το Θεό πεθαίνει πνευμα-τικά** και γίνεται παιχνιδάκι στα χέρια του διαβόλου. Τραγικό αποτέλεσμα είναι, ότι όχι μόνο δεν ελευθερώνεται όπως ήλπιζε, αλλά γίνεται δούλος των πιο τυραννικών παθών. **Η στιγμιαία παράβαση όταν δεν υπάρξει μετάνοια γίνεται κατάσταση απομακρύνσεως από το Θεό.** Η κατάσταση της «αμαρτίας», δηλαδή της αστοχίας, συνιστά την αδυναμία του ανθρώπου να επιτύχει τον σκοπό της ζωής του, δηλ. το «καθ' ομοίωσιν».

4. Η «Οικία του Πατρός» και η «μακρινή χώρα»

Οι δύο αυτές έννοιες αντιδιαστέλλονται και αλληγορούνται τραγικά, αντιδιαστέλλοντας συγχρόνως και τις δύο καταστάσεις του «ασώτου» πρίν και μετά την αποδημία .

α. **Η Πατρική οικία**, γίνεται ο τύπος της αληθινής ζωής του ανθρώπου, με το Θεό και την Βασιλεία Του. Η παρούσα Ευαγγελική παραβολή και η Υμνολογία της ημέρας, μας βοηθούν, να ξαναδούμε την πραγματική πνευματική μας κατάσταση, την κατάσταση της οιασδήποτε ασωτείας μακράν του Πατρός, αλλά πάντοτε μέσα στην προοπτική της επιστροφής σ'αυτήν.

Όταν βρίσκουμε τον αληθινό εαυτόν μας [πρβλ. το «εἰς ἑαυτόν δέ ἔλθων» της παραβολής (Λουκ.ιε'17)] ξαναβρίσκουμε τον δρόμο του γυρισμού και της επανασύνδεσης με τον Θεό. Τότε **η μετάνοια γίνεται μια βαθειά εμπειρία της χάριτος του Θεού**, που μας θεραπεύει από την αρρώστεια της «**ἀμαρτίας**». Έστω και αν τα πάθη μας και τα λάθη μας είναι πολλά και μεγάλα, δεν μας ταλαιπωρούν πιά. Οι έμμονες ενοχές, η κατάθλιψη, ο φόβος, το άγχος, ο πληγωμένος μας εγωϊσμός για τις αμαρτίες και τα λάθη που κάναμε, δεν μας αρρωσταίνουν πιά. **Η εσωτερική συντριβή και ταπείνωση, ακολουθούνται από ψυχική γαλήνη**, η οποία απορρέει από την αγάπη και την χάρη του Θεού. Την αγάπη εκείνη, που μας δέχεται, όπως καταντήσαμε στην «μακρινή χώρα», ρυπαρούς και κουρελήδες και

μας αποκαθιστά αρχοντόπουλα, όπως ξεκινήσαμε από την Πατρική μας οικία. Με την «**στολήν την πρώτην**» και «**δακτύλιον**» εις την χείρα, απόδειξη της ευγενούς καταγωγής μας.

β. Η «**μακρινή χώρα**» των πονηρών πολιτών, είναι η χώρα στην οποίαν απεδίμησε ο «**ἄσωτος**» για να βρεθεί μακριά από την Πατρική του οικία. Ως «μακρινή χώρα» αλληγορείται στην παραβολή, ο **μακράν του Θεού κόσμος**. Αυτός που «**καταναλίσκει**» την «**ουσία του ασώτου**», δηλ. τα θεϊκά του χαρίσματα και τον μετατρέπει σταδιακά, από ευγενικό «**αρχοντόπουλο**» σε άθλιο «**χοιροβοσκό**»

Εδώ μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι και ο σημερινός άνθρωπος, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, ζεί και αυτός σε «μακρινή χώρα». Ζεί οικιοθελώς μια εξορία και αποξένωση από τον Θεό, καθώς σπαταλά τα θεϊκά του χαρίσματα, χωρίς όρους και όρια. Ζεί σαν να μην υπάρχει Θεός. Σαν να μην ήλθε ποτέ ο Χριστός στη γή.

5. **Διεσκόρπισε την ουσία αυτού ζων ασώτως.**

Εκεί, στην μακρινή χώρα, ο νεότερος υιός ζει, χωρίς την πατρική επίβλεψη και συμβουλή, διασκορπίζοντας την «ουσίαν αὐτοῦ», δηλαδή την περιουσία του σε ανώφελες και ψυχοφθόρες διασκεδάσεις. Η «**ουσία αὐτοῦ**» δεν είναι τίποτα άλλο, από τα ποικίλλα χαρίσματα, που του χάρισε ο Θεός. Αυτά τα χαρίσματα αντί να τα αξιοποιήσει, όπως θα έπρεπε, τα σπαταλάει άσκοπα και φθάνει πολύ σύντομα στην πλήρη διαφθορά και εξαχρείωση.

Όταν δαπάνησε ο νεότερος υιός όλα όσα είχε φέρει μαζί του, από την πατρική περιουσία, έπεσε λιμός (δηλαδή μεγάλη πείνα) στη χώρα εκείνη και άρχισε να στερείται και τα στοιχειώδη. **Δεν είναι επομένως απεριόριστες οι απολαύσεις του αμαρτωλού.** Κάποτε φθάνει το τέλος. Αργά ή γρήγορα αισθάνεται το κενό, από τη στέρηση της πατρικής παρηγοριάς, και την αθλιότητα που το οδηγεί ο ἄσωτος βίος. «**Λιμός**» είναι η **πνευματική πείνα** και **ξηρασία της μακράν του Θεού ζωής**. Η κατάσταση του κενού της ψυχής, η έλλειψη κάθε νοήματος για τη ζωή που αισθάνεται ο άνθρωπος, όταν παύσουν οι θόρυβοι των διασκεδάσεων και βρεθεί μόνος, «**ἐνώπιος-ἐνωπίω**» με τον εαυτό του.

α. Πορευθείς εκολλήθη ενί των πολιτών και έπεμψεν αυτόν βόσκειν χοίρους.

Όλοι οι φίλοι με τους οποίους διασκέδαζε χάθηκαν. Κανείς δεν τον γνωρίζει πια. Και η πείνα τον ανάγκασε να προσληφθεί δούλος από ένα εκ των κατοίκων της χώρας εκείνης. Αυτός δεν του έδωσε αξιοπρεπή εργασία, αλλά τον έστειλε στους αγρούς να κάνει την πιο εξευτελιστική εργασία. Να βόσκει χοίρους.

Οι χοίροι ήταν ζώα ακάθαρτα για τους Ιουδαίους. Και αν για τον κοινό άνθρωπο προκαλούσαν αηδία και αποστροφή, πόσο μάλλον γι αυτό το ξεπεσμένο αρχοντόπουλο.

Αλλά, δεν ήταν μόνο η κατάπτωση και η εξευτελιστική εργασία. Ο μισθός που έπαιρνε ήταν τόσο λίγος που δεν έφθανε να χορτάσει την πείνα του. Προσπαθούσε τότε να χορτάσει την πείνα του με τα χαρούπια, «**τα ξυλοκέρατα**» που έτρωγαν οι χοίροι. Κανείς δεν του έδινε, διότι οι υπηρέτες που διένειμαν τα ξυλοκέρατα, ενδιαφερόντουσαν να χορτάσουν τους χοίρους. Πόσο αξιοθρήνητη ήταν η κατάστασή του!!!

β. Και ελθών εις εαυτόν είπε. Πόσοι μισθίοι του Πατρός μου περισσεύουσιν άρτων εγώ δε λιμών απολλύμαι. Αναστάς πορεύσομαι προς τον Πατέρα μου.

Αυτό ήταν. Η τραγικότητα της καταστάσεώς του τον έκανε να συνέλθει. Αναλογίστηκε ποιος ήταν και πού κατάντησε. Ήταν αρχοντόπουλο και κατάντησε χοιροβοσκός. Στο πατρικό του σπίτι και ο τελευταίος υπηρέτης ήταν χορτάτος. Αυτός πείναγε πιο πολύ και από τους χοίρους που έβοσκε.

Και τότε «**ήλθεν εις εαυτόν**» λέγει ο Κύριος. Ξύπνησε, συνήλθε και άρχισε να αποκτά την ηθική του αυτοσυνειδησία. Η πείνα τώρα και η ανάμνηση της ευτυχισμένης ζωής στο πατρικό του σπίτι τον έκαναν να συνέλθει.

Η συναίσθηση της αμαρτίας του είναι το πρώτο στάδιο της μετανοίας του. Του δημιουργείται η ζωηρή επιθυμία να επιστρέψει στον Πατέρα του. Αλλά πώς να παρουσιαστεί μπροστά του, αφού περιφρόνησε και αυτόν και το σπίτι του, αφού τον λύπησε τόσο. Πώς να επιστρέψει χωρίς ρούχα, χωρίς παπούτσια, αδύνατος, κουρελιάρης, εξαθλιωμένος. Παρακάμπτει όμως όλα αυτά τα εμπόδια και αποφασίζει να ομολογήσει:

γ. «Πάτερ ήμαρτον εις τον ουρανόν και ενώπιόν σου. Ουκέτι ειμί άξιος κληθήναι υιός σου.»

Έχει συναίσθηση της αμαρτίας του απέναντι στο Θεό και στον Πατέρα του. Πρόσβαλε το όνομα του Πατέρα του και της οικογένειάς του, γι αυτό και ο πατέρας δικαιούται να τον αποκληρώσει. Γι αυτό πιστεύει ότι εξέπεσε από την ιδιότητα της «υιότητας» και σκέπτεται να παρακαλέσει τον Πατέρα του:

δ. «Ποίησόν με ως ένα των μισθίων σου»

Ακόμα και ως υπηρέτης εάν τον δεχθεί ο Πατέρας του, θα είναι σε ασύγκριτως καλύτερη κατάσταση από την κατάσταση του χοιροβοσκού, στην οποία είχε περιπέσει στη χώρα της αμαρτίας.

Μετά από αυτή τη γενναία ομολογία, έρχεται η εκτέλεση της γενναίας αποφάσεως «**και αναστάς ήλθε προς τον πατέρα αυτού**»

6. Η ευσπλαχνία του πατέρα, αιτία της επιστροφής κάθε Ασώτου

Η επιστροφή του Ασώτου Υιού είναι πάντα δυνατή, διότι μένει πάντα κάτι σταθερό

στην ιστορία της πτώσεως. Και αυτό είναι η **αγάπη του Πατέρα**. Ο άνθρωπος μπορεί να κόβει κάθε νήμα που τον συνδέει με τον Πατέρα, όταν αμαρτάνει. Ο πατέρας όμως δεν παύει να περιμένει την επιστροφή. Έχει πάντα την πόρτα του πατρικού σπιτιού ανοικτή και την αγκαλιά του ζεστή να δεχθεί το μετανοημένο παιδί του. Στην ιστορία της πτώσεως και της μετανοίας, κανένας από εμάς τους «ασώτους» δεν θα είχε ελπίδα να ξαναπάρει τον δρόμο της επιστροφής, αν δεν υπήρχε η σταθερή αγάπη του Πατέρα να μας περιμένει.

Επί τη ευκαιρία, θα θέλαμε να συστήσουμε σε όλους τους γονείς, ότι όσοι έχουν παιδιά «παραστρατημένα», θα πρέπει να αφήνουν την πόρτα του πατρικού σπιτιού πάντα ανοικτή και την αγκαλιά τους ζεστή να δεχθούν τα παιδιά τους.

Ο πατέρας περίμενε καρτερικά, χρόνια πολλά και αγνάντευε καθημερινά τον ορίζοντα. Ώσπου έφθασε η ποθητή μέρα. Ο εξαθλιωμένος και κουρελιάρης άσωτος υιός επέστρεψε.

7. Η εγκάρδια υποδοχή του Ασώτου στην πατρική οικία

Και ενώ απείχε ακόμα πολύ από το πατρικό του σπίτι, ο πατέρας του τον είδε από μακριά και τον σπλαχνίστηκε. **«Καί δραμών επέπεσεν επί τόν τράχηλον αὐτοῦ καί κατεφίλησεν αὐτόν»** (στίχος 20). Τι καταπληκτική σκηνή ! Η αγάπη του πατέρα ξεπερνάει όλα τα τυχόν αρνητικά. Την σπαταλημένη του περιουσία, την προσβλητική στάση του υιού του, την καταρράκωση του ονόματός του, την ρυπαρότητά του κ.ο.κ. **Για τον πολυεύ-σπλαχνο Πατέρα τίποτα δεν γίνεται εμπόδιο. Ο χαμένος ή θεωρούμενος νεκρός υιός επέστρεψε και αυτό έχει την μεγαλύτερη σημασία.**

Με την σκηνή αυτή, ο Κύριος θέλει να σκιαγραφήσει την απέραντη αγάπη και ευσπλαχνία του Θεού-Πατέρα απέναντι στον μετανοούντα και επιστρέψαντα αμαρτωλό. Όσο **βδελυκτή** είναι η αμαρτία για το Θεό, τόσο **αγαπητός** και **ποθητός** είναι ο μετανοών αμαρτωλός. Κάνει ένα βήμα ο αμαρτωλός προς το Θεό, κάνει δέκα βήματα ο Θεός προς αυτόν.

Αλλά, ο σπλαχνικός Πατέρας δεν σταματά μόνο στην υποδοχή. Την στιγμή που ο πρώην άσωτος, ταραγμένος και γεμάτος συγκίνηση, προσπαθεί να ψελλίσει την εξομο-λόγησή του **«πάτερ, ἡμαρτον εἰς τόν Οὐρανόν καί ἐνώπιόν σου καί οὐκέτι εἰμί ἄξιος κληθῆναι υἱός σου, ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου »** ο πατέρας δίνει διαταγή μπροστά στους έκπληκτους δούλους του: **«Ἐξενέγκατε τήν στολήν τήν πρώτην καί ἐνδύσατε αὐτόν»** δηλαδή, ντύστε τον με την αρχοντική στολή που φορούσε πριν φύγει από το πατρικό του σπίτι και όχι μόνον: **«καί δότε δακτύλιον εἰς τήν χεῖραν αὐτοῦ καί ὑποδήματα εἰς τούς πόδας »**. Ο σπλαχνικός πατέρας όχι μόνο δεν τιμωρεί τον άσωτο, όχι μόνο **τον συγχωρεί απροϋπόθετα**, πριν αυτός προλάβει να τελειώσει την εξομολόγησή του, αλλά τον αποκαθιστά στην αρχική υἱική του θέση.

Η στολή η πρώτη και ο δακτύλιος αλληγορούμενα θέλουν να δείξουν ότι η αληθινή μετάνοια του κάθε Ασώτου, γίνεται δεκτή από τον Πατέρα. Ότι καθαρίζουν την

ψυχή του μετανοούντος όπως ήταν πριν την αμαρτία και του χαρίζουν τον αρραβώνα του αγίου Πνεύματος, με τον οποίον η ψυχή επανασυνδέεται ξανά με το Θεό και αποκτά την κατά χάρη υιοθεσία. Όλα αυτά **τα στάδια, της αγάπης, της ταπεινότητας, της φιλοτιμίας και της άπειρης ευσπλαχνίας** του Θεού, απέναντι στον επιστρέφοντα αμαρτωλό ξεπερνάνε κάθε ανθρώπινη αντιληπτική κατανόηση.

Η απρόσμενη υποδοχή του Ασώτου φθάνει στο αποκορύφωμα της όταν ο Πατέρας αποφασίζει να στήσει ένα **ξέφρενο γλέντι** με την διαταγή: «**Ενέγκαντες τόν μόσχον τόν σιτευτόν θύσατε, καί φαγόντες εὐφρανθῶμεν**» (στ 23).

Ετοιμάζει το καλύτερο δυνατό τραπέζι και προσφέρει το **καλύτερο μοσχάρι** για έδεσμα. Με τις αλληγορικές αυτές λέξεις, η παραβολή θέλει να δείξει ότι ο Θεός για κάθε μετανοούντα αμαρτωλό, που αποκαθιστά στη θέση του κατά χάρη υιού,, προσφέρει τον «**μόσχο τον σιτευτό**», δηλαδή **τον ίδιο τον Υιό του Κύριο Ημών Ιησού Χριστό**, ο οποίος επάνω στον Σταυρό προσέφερε άπαξ τον εαυτό του θυσία για όλους τους αμαρτωλούς όλων των αιώνων. Έκτοτε, το σώμα και το αίμα του Χριστού μέσω της θείας Ευχαριστίας αποτελεί για τους πιστούς το **εκλεκτότερο έδεσμα**, που τους καθαρίζει από κάθε αμαρτία. Τους τρέφει πνευματικά και αποτελεί το καλύτερο αντίδοτο κατά του θανάτου.

8. Η διαγωγή του πρεσβύτερου αδελφού

Θα ήταν πολύ ευχάριστα τα πράγματα, αν η παραβολή τελείωνε σε αυτό το σημείο, όταν στην πατρική οικία βρίσκεται σε εξέλιξη ένα μεγάλο γλέντι. Σε λίγο καταφθάνει από τους αγρούς, ο πρεσβύτερος αδελφός, ο οποίος όταν «**ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καί χορῶν**» (στ 25) δηλαδή, όταν έφθασε στο πατρικό σπίτι άκουσε μουσικές, τραγούδια και χορούς και «**προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων, ἐπυνθάνετο** (ρωτούσε να μάθει) **τί εἶη ταῦτα**» (στ 26) δηλαδή, ρώτησε κάποιον υπηρέτη τι ακριβώς συμβαίνει, ο οποίος του απάντησε: «**ὁ ἀδελφός σου ἦκεί καί ἔθυσε ὁ πατήρ σου τόν μόσχον τόν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτόν ἀπέλαβεν**» (στ 27). Ο άσωτος αδελφός σου επέστρεψε και ο πατέρας σου θυσίασε το εκλεκτό μοσχάρι, για να εκδηλώσει την χαρά του, επειδή ο αδελφός σου επέστρεψε υγιής.

Και ενώ θα περίμενε κανείς να χαρεί και ο πρεσβύτερος αδελφός και να συμμετάσχει στην χαρά της οικογένειας, αυτός «**ὠργίσθη καί οὐκ ἠθέλε εἰσελθεῖν**». Αναπάντεχα, ο πρεσβύτερος αδελφός δείχνει μια διαγωγή τελείως ξένη προς την αληθινή αγάπη, αφιλάδελφη, μικροπρεπή, ζηλότυπη, φθονερή και εγωϊστική.

Αυτός, που τόσο καιρό φαινόταν πιστός και φρόνιμος, πάντα κοντά στον Πατέρα, άποκαλύπτει τη δική του γυμνότητα και την δική του «**άσωτεία**». Παρόλο που δεν είχε τοπικά απομακρυνθεί από τον Πατέρα, εντούτοις ζούσε τη δική του ψυχική «αποδημία» χωρίς να το έχει καταλάβει. Έτσι, αντί να χαρεί και να πανηγυρίσει για την απρόσμενη επιστροφή του ασώτου αδελφού του, αυτός λυπάται και αγανακτεί, γιατί βλέπει να ξαναπαίρνει ο «άσωτος», όσα είχε σαν πιστός υιός και εκείνος. Δεν

μπορεί να καταλάβει πως «μετάνοια» σημαίνει και αποκατάσταση. Έτσι, με την συμπεριφορά του αποδεικνύει την δική του «ασωτεία».

Όσοι δεν είναι φαινομενικά άσωτοι κινδυνεύουν από τον πειρασμό του «πρεσβύτερου αδελφού». Με το παράδειγμα αυτό, ο Κύριος θέλει να επιστήσει την προσοχή σε όσους δεν είναι φαινομενικά άσωτοι. Ο πειρασμός του θεωρούμενου «φρόνι-μου αδελφού», ελοχεύει πάντοτε. Να χάσει δηλ. κανείς τον «μισθό» της φρόνιμης συμπεριφοράς από μικροψυχία, χαιρεκακία και εγωισμό.

9. Η απαράδεκτη αφιλάδελη συμπεριφορά του πρεσβύτερου αδελφού.

Δυστυχώς, ο πρεσβύτερος υιός του έδειξε αφιλάδελη και εγωϊστική συμπεριφορά σκεπασμένη με τον μανδύα της εξωτερικής φαρισαϊκής αρετής. Έπεσε δε σε πολλά σφάλματα:

- α. Καυχήθηκε για τις αρετές του, την πιστότητά του, την υπακοή του.
- β. Παραπονέθηκε στον Πατέρα του, γιατί ποτέ δεν του έδωσε έστω ένα κατσικάκι να γλεντήσει με τους φίλους του.
- γ. Αρνήθηκε να μπει στο σπίτι του και να συνεορτάσει με την οικογένειά του.
- δ. Αρνείτο να κατονομάσει τον αδελφό του λέγοντας: «ὁ υἱός σου οὗτος»
- ε. Εξόγκωσε τα αμαρτήματα του αδελφού του λέγοντας : **«ὁ καταφαγῶν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν»**. Είναι γεγονός ότι ο αδελφός του κατασπατάλησε το μερίδιο που του αναλογούσε (περίπου το 1/3 της ολικής περιουσίας), αλλά παραμένει ακόμα ικανό μέρος της πατρικής περιουσίας. Επομένως, μερικώς ψεύδεται.
- στ. Ζηλοτυπεί και φθονεί τον αδελφόν του, για την αγάπη που του έδειξε ο πατέρας.

10. Η συγκινητική απάντηση του σπλαχνικού Πατέρα.

«Ἐξελθὼν ὁ πατήρ παρεκάλει αὐτόν... ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί. Ἴδοῦ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον· ὅτε δέ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγῶν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθησας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν» (στ 29,30).

Ο πατέρας, βγαίνοντας από το σπίτι για να πείσει τον πρεσβύτερο υιό του ταπεινώνεται και τον παρακαλεί να θελήσει να συνεορτάσει και αυτός την επάνοδο του νεκρο-ναστημένου αδελφού του. Ο πατέρας εκτός από την απέραντη αγάπη, του δείχνει και πόσο ταπεινός είναι. Αν υπήρξε στοργική και συγκινητική η συμπεριφορά του πατέρα προς τον επιστρέψαντα άσωτο υιό, δεν υπολείπεται

καθόλου σε τρυφερότητα και αγάπη, η συμπεριφορά του προς τον πρεσβύτερο αδελφό.

Τον διαβεβαιώνει για την μεγάλη κληρονομιά που του ετοιμάζει: **«Τέκνον, σύ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καί πάντα τά ἐμά σά ἐστί»** (στίχος 31). Παιδί μου του λέει στοργικά, εσύ ήσουν πάντοτε μαζί μου και ότι όλα τα αγαθά μου είναι και δικά σου. Εάν δέχθηκα τον νεότερο αδελφό σου, αυτό δεν σημαίνει ότι σε αποξένωσα. Τι το θέλεις το «ερίφιο» που ζητάς να φας με τους φίλους σου, αφού μπορείς να συνδειπνήσεις με τον πατέρα σου και τους άλλους οικείους σου στο πλούσιο τραπέζι που ετοιμάζει.

Στη συνέχεια, ο πατέρας δικαιολογεί την μεγάλη χαρά που αισθάνεται για την επιστροφή του νεότερου υιού του και υποδεικνύει το καθήκον του πρεσβύτερου υιού την παρούσα στιγμή: **«Εὐφρανθῆναι δέ καί χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρός ἦν καί ἀνέζησε, ἀπολωλός ἦν καί εὐρέθη »** (στ. 32). Ο νεότερος υιός μου, που είναι συγχρόνως και αδελφός σου ήταν χαμένος και βρέθηκε. Ήταν πνευματικά νεκρός και αναστήθηκε. Δεν θα έπρεπε λοιπόν να χαρείς και συ και να συμμετέχεις στην κοινή χαρά της οικογενείας ;

10. Το «κατσίκι» και το μεγάλο «Δείπνο της Βασιλείας του Θεού»

Εδώ υπάρχει άλλη μία σπουδαία αλληγορία. Είναι το «**ἐρίφιον**» δηλ. το «κατσίκι» που ζητούσε ο πρεσβύτερος αδελφός. Η αλληγορία του θέματος αυτού είναι ότι αν αποδει-χθούμε πραγματικά παιδιά του Θεού, εξαλείφοντας είτε τα πάθη του ασώτου, είτε τα πάθη του πρεσβύτερου αδελφού, θα τύχουμε της μεγάλης ευτυχίας να συνδειπνήσουμε μαζί του στην αιώνια Βασιλεία Του. Το «κατσίκι» που θα απολάμβανε με φίλους του, έξω της βασιλείας του Θεού, ο πρεσβύτερος υιός, θα ήταν μια ψευδαίσθηση προσωρινής ευτυχίας. Αντίθετα το μεγάλο δείπνο, στο οποίο ο σπλαχνικός Πατέρας προσκαλεί τον πρεσβύτερο υιό Του να συμμετάσχει είναι το μεγάλο «Δείπνο της Βασιλείας του Θεού»[\[2\]](#).

Αυτό το δείπνο είναι η αιώνια χαρά και αγαλλίαση που περιμένει τους εκλεκτούς του Θεού-τους εκ δεξιών του Χριστού- που θα συμμετάσχουν στην χαρά της Βασιλείας του Θεού. Διότι πολλές φορές τυχαίνει να ανταλλάξουμε την αιώνια χαρά της συμμετοχής στην Βασιλεία του Θεού, με πολλές μικρές αλλά «προσωρινές» μικροχαρές του κόσμου.

11. Επίλογος

Ο Κύριος τελειώνοντας την παραβολή, αποσιωπά τι συνέβη στη συνέχεια. Αν ο πρεσβύ-τερος υιός συγκινήθηκε και εισήλθε στο πατρικό του σπίτι ή όχι. Εάν επέμεινε στο πείσμα και στον φθόνο του, μοιάζει με τους Γραμματείς και Φαρισαίους, που έμειναν έξω της Βασιλείας του Θεού, ενώ οι πρώην άσωτοι ειδωλολάτρες που μετανόησαν, έγιναν χριστιανοί και άγιοι και απόλαυσαν την αιώνια χαρά της Βασιλείας του Θεού. Και οι δύο εκδοχές είναι πιθανές. Η

πρόσκληση του Θεού για συμμετοχή όλων των ανθρώπων στο **«Δεῖπνο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ»** ισχύει πάντοτε. Η απόφαση για συμμετοχή σ' αυτήν εξαρτάται καθαρά από την προαίρεση του κάθε ανθρώπου.

[1] Ὁ ἄσωτος εἶναι αὐτός που δεν ἔχει σωτηρία, που δεν σώζεται

[2] «ἐνθα ὁ τῶν ἐορταζόντων ἦχος ὁ ἀκατάπαυστος καί ἡ ἀπέραντος ἡδονή τῶν καθορώντων τοῦ σοῦ προσώπου τό κάλλος τό ἄρρητον. Σὺ γάρ εἶ τό ὄντως ἐφετόν (το πραγματικάπιό επιθυμητό) καί ἡ ἀνέκ-φραστος εὐφροσύνη τῶν ἀγαπώντων σε Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν καί σέ ὑμνεῖ πᾶσα ἡ κτίσις εἰςτούς αἰ-ώνας, ἀμήν»(παρμένο ἀπό την ευχή της Ευχαριστίας μετὰ την Θεία Μετάληψη)